

रैनादेवी छहरा गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय छहरा, पाल्पा

योजना शाखाको अर्धवार्षिक प्रतिवेदन

अमृता पौडेल

योजना शाखा

२०७९ माघ ३

१.परिचय:

निश्चित लक्ष्य, उद्देश्य,रणनीति र कार्यनीति तय गरी उपलब्ध सिमित श्रोत साधनको प्रयोग गरी निश्चित समय सिमाभित्र रही कार्य गर्न बनाइएको दस्तावेजलाई योजना भनिन्छ ।

वार्षिक योजनालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको रूपमा तयार गरिन्छ । वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा र स्वीकृत नभई नीति, योजना कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु बार्थान्वयन हुन सक्दैन । वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमबाट कार्यक्रम छनोट र बजेट विनियोजन गरी स्वीकृत भएपश्चात मात्र कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ । यसकारण स्थानीय तहको विकास र समृद्धिका लागि वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन अति महत्वपूर्ण रहेको छ ।

२. वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमाको आवश्यकता र औचित्य:

वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमाको आवश्यकता र औचित्यलाई देहायका बुदाँहरुबाट पुष्टि गर्न सकिन्छ: [१]

- ✓ सिमित श्रोत साधनलाई प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा उपयोग गर्न,[१]
- ✓ सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा तिव्रता ल्याउन,
- ✓ [१]विगतको उपलब्धि र गति समीक्षा गर्दै आगामी दिनको नतिजा आंकलन गर्न,
- ✓ नतिजामुखी विकास पद्धतिको अवलम्बन र प्रवर्द्धन गर्न,
- ✓ विकास प्रकृत्यामा सरोकारवाला विशेष गरी जोखिममा रहेका वर्गको संलग्नता र जवाफदेहिता वृद्धि गर्न,
- ✓ [१]समाजलाई विकास र समृद्धितर्फ अग्रसर गराउन,
- ✓ विपद् जोखिम संवेदनशिलता तथा उत्थानशीलतालाई विकास प्रकृत्याको मूलप्रवाहमा ल्याउन,
- ✓ नागरिकहरुको विश्वास अभिवृद्धि गर्न,
- ✓ स्थानीय आर्थिक विकासको माध्यमबाट स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन ।

३. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू:

क. कानूनी आधारहरू:

- नेपालको संविधान २०७२,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायीत्व ऐन, २०७६ र नियमावली २०७७
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबिचको समन्वय र अन्तर सम्बन्ध सम्बन्धी ऐन, २०७७
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- विद्यमान राष्ट्रिय प्रादेशिक तथा स्थानीय नीति,
- स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वःमूल्याङ्कन कार्यविधि २०७७

ख. अन्य आधारहरू:

- राष्ट्रिय दिर्घकालिन सोच,
- दिगो विकासका लक्ष्यहरू
- चालु प्रन्धौ योजना
- राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक मार्गदर्शन
- स्थानीयबासीका समस्या, आवश्यकता र मागहरू
- स्थानीय सरकारमा सहभागी राजनीतिक दलहरूको घोषणापत्रहरू

४. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका चरणहरू:

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन र अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐनले स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धमा गरेका व्यवस्थाहरूलाई एकीकृत गरी स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका चरण तथा कार्यहरू

तय भएको छ । जस अनुसार स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा प्रकृयाका ७ चरण र २४ वटा क्रियाकलापहरू रहेका छन् । यिनै चरणहरू पार गरेर स्थानीय तहहरूले आफ्ना वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमहरू स्वीकृत गर्ने गर्दछन् ।

क्र.सं.	चरणहरू	समयसिमा	जिम्मेवार शाखा	कैफियत
१	बजेटको पूर्वतयारी	माघ मसान्त सम्म	विषयगत शाखा	
२	श्रोत अनुमान तथा कुल बजेटको सिमा निर्धारण	बैशाख १५ भित्र	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	
३	बस्तीस्तरबाट योजना छनोट	बैशाख मसान्तसम्म	वडा कार्यालय	
४	योजनाको प्राथमिकीकरण	जेठ १० भित्र	वडा कार्यालय	
५	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा	असार ५ भित्र	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति	
६	कार्यपालिकाबाट स्वीकृती र सभामा पेश	असार १०	कार्यपालिका	
७	सभाबाट स्वीकृत	असार मसान्तभित्र	गाउँ सभा	

यि चरणहरू पार गरेर असार मसान्तसम्म स्थानीय गाउँसभाले आगामी आर्थिक वर्षका लागि बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्दछ । स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धित शाखाहरूले कार्यान्वयन गर्ने गर्दछन् ।

यसैगरी विकास निर्माण सँग सम्बन्धित योजनाहरू गाउँपालिकामा रहेको योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखाले गर्ने गर्दछ ।

५. रैनादेवी छहरा गाउँपालिकामा आ.व.०७९/८० मा कार्यान्वयनका लागि स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमहरू:

आ.व. ०७९/०८० मा कार्यान्वयनका लागि गाउँसभाबाट स्वीकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमहरू वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिकामा प्रकाशन भैसकेकोले ति कार्यक्रमहरू यस प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छैन ।

६. स्वीकृत कार्यक्रम उ.स. मार्फत कार्यान्वयनका लागी हालसम्म सम्झौता/सम्पन्न योजनाहरुको संख्यात्मक विवरण:

क) वडागत रुपमा

वडा न	सम्झौता भएका	सम्पन्न योजना संख्या	कैफियत
१	३०	४	
२	२१	६	
३	२५	१०	
४	३१	६	
५	१५	२	
६	३६	७	
७	३०	९	
८	२६	११	
गापास्तरीय	८३	२६	
जम्मा	२९७	८१	

ख) विनियोजित बजेटका आधारमा

क्र.सं.	विवरण	सम्झौता योजना संख्या	सम्पन्न योजनाको संख्या
१	५० हजार सम्म	३३ वटा	३ वटा
२	५० हजार १ देखि १लाख सम्म	१०३ वटा	३२ वटा
३	१ लाख १ देखि २ लाख सम्म	८० वटा	२६ वटा
४	२ लाख १ देखि ३ लाख सम्म	२७ वटा	७ वटा
५	३ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	३३ वटा	८ वटा
६	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२० वटा	५ वटा
७	१० लाख देखि २० लाख सम्म	१ वटा	
	जम्मा	२९७	८१ वटा

ग) योजनाका किसिमका आधारमा:

क्र.सं.	विवरण	सम्झौता योजनाको संख्या	सम्पन्न योजनाको संख्या
१	सडक	१६३ वटा	४६ वटा
२	खानेपानी	३५ वटा	१ वटा
३	सिँचाई	३३ वटा	१३ वटा
४	खेलकुद तथा मनोरञ्जन	१७ वटा	८ वटा
५	भवन निर्माण	११ वटा	२ वटा
६	संस्कृति प्रवर्द्धन	११ वटा	२ वटा
७	शिक्षा	८ वटा	३ वटा
८	श्रम तथा रोजगारी	५ वटा	
९	गोरेटो बाटो	३ वटा	१ वटा
१०	संस्थागत क्षमता विकास	१ वटा	१ वटा
११	अन्य पूर्वाधार विकास	९ वटा	४ वटा
१२	फोहोरमैला व्यवस्थापन	१ वटा	
	जम्मा	२९७ वटा	८१ वटा

७ . योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू:

क) उपभोक्ता तालिम सञ्चालन:

वार्षिक स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रममा उपभोक्ता समितिलाई तालिम शिर्षकमा विनियोजित ४ लाख बजेटको प्रस्तावना स्वीकृत गरी मिति २०७९/०५/२३ गते देखि २०७९/०५/३० गते सम्म ८ वटै वडामा उपभोक्ता तालिम सञ्चालन गरिएको थियो । जसमा योजना कार्यान्वयनका लागि गठित उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षलाई तालिममा सहभागी गराइएको थियो ।

ख) योजना सम्झौताका लागि घुम्ती शिविर:

जनतालाई सजिलो होस भन्ने हेतुले यस रैनादेवी छहरा गाउँपालिकाले प्रत्येक वडामा गएर योजना सम्झौता गर्ने कार्य गरेको थियो । सम्झौताका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति वडामै गएर सम्झौता गर्ने कार्य मिति २०७९/०८/१८ देखि २०७९/०८/२५ गतेसम्म रहेको थियो ।

ग) अन्य कार्यहरु:

योजना शाखाको कार्यक्षेत्रमा रहेका योजना कार्यान्वयनका अतिरिक्त प्रमुख प्रशासकीय वा माथिल्लो निकायले तोकेका कार्यहरु पनि योजना शाखाले निरन्तर रुपमा सेवा प्रवाह गर्दै आएको छ ।

द. योजना शाखाबाट सम्पादित कार्यक्रमका केही झलकहरु:

उपभोक्ता
सम्बन्धी ता लभमा
सहभागी

ता लममा सहभागी
लाई प्रशिक्षण दिदै
लेखा अ धकृत

वडास्तरमै गएर
योजना सम्झौता गर्दै
गाउँपा लकाका
कर्मचारीहरु (वडा नं. १)

९. योजना शाखाबाट कार्यसम्पादन गर्दा आइपरेका समस्या/चुनौतीहरु:

योजना, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन शाखाको मुख्य कार्य योजना कार्यान्वयन नै रहेकाले योजना कार्यान्वयनमा देखा पर्ने समस्याहरु नै योजना शाखाका मुख्य समस्या तथा चुनौती हुने गर्दछन् । ति समस्याहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्

- स्थानीय तहमा प्रायः छरिएर रहेका टुक्रे योजनाहरु तर्जुमा तथा स्वीकृत हुने हुदाँ ति योजना कार्यान्वयनमा विभिन्न समस्याहरु आइपर्ने जस्तै: उपभोक्ता समिति गठन, फरक योजनाको लागि छुट्टै फाइल खडा गर्नुपर्ने अर्थात् ठूलो र साना योजना कार्यान्वयन प्रकृया एउटै हुने हुदाँ साना योजनाले गर्दा कार्यबोझ बढ्ने,
- स-साना योजनाहरुको प्रतिफल पनि कम हुने,
- उपभोक्ता समितिमार्फत योजना कार्यान्वयन गराउँदा जनसहभागिता जुटाउन कठिनाई,
- माग र आवश्यकताका आधारमा नभई व्यक्ति विशेष योजना तर्जुमा हुने,
- अपुग रकमका कारण योजनाहरु अलपत्र अवस्थामा देखिनु अर्थात् पर्याप्त मात्रामा बजेट विनियोजन पनि नगरिनु,
- बेमौसमी योजना माग गर्ने परम्परा हाबी हुनु,
- अबण्डामा बजेट राख्ने परम्पराले प्राथमिकता पाउनु,
- योजना तर्जुमा गर्दा cost benefit analysis नगरी योजना तर्जुमा गर्नु,
- बहुवर्षे तथा ठुला योजनाको मात्रा न्यून हुनु ।

१०. समस्या न्यूनिकरणका उपायहरु/ सुझावहरु:

माथि उल्लेखित समस्याहरु समाधानका लागि देहाय बमोजिमका उपायहरु अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिन्छ:

- माग र आवश्यकतामा आधारित योजनाहरुको प्राथमिकिकरण गरी ति योजनालाई लाग्ने रकम पूर्व अनुमान गरी बजेट विनियोजन गर्ने,
- ठुला तथा बहुवर्षिय योजनाहरुलाई विशेष जोड दिने,
- गुणस्तरीय र समयमा काम गर्ने व्यक्ति तथा संस्थालाई पुरस्कृत गर्ने,
- बजेट विनियोजनमा राजनीतिकरण भागवण्डा नगरी आवश्यकताका आधारमा मात्र गर्ने ।